

LYGIŲ GALIMYBIŲ KONTROLIERIUS

PAŽYMA

DĖL O. G. IR D. P. SKUNDO DĖL GALIMOS DISKRIMINACIJOS NEGALIOS PAGRINDU SKIRIANT VALSTYBĖS PARAMĄ BŪSTO ĮSIGIJIMUI TYRIMO

2016-07-26 Nr. (16)SN-68)SP-77

Vilnius

Lygių galimybių kontrolierė Agneta Lobačevskytė pagal 2016 m. balandžio 26 d. Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyboje (toliau – ir Tarnyba) gautą O. G. ir D. P. (toliau – ir pareiškėjai) skundą atliko tyrimą dėl galimos diskriminacijos negalios pagrindu skiriant valstybės paramą būsto įsigijimui.

Atliekant tyrimą, 2016 m. gegužės 4 d. raštu Nr. (16)SN-68)S-357 kreiptasi į Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministeriją, prašant pateikti nuomonę dėl pareiškėjų skunde išdėstytų aplinkybių.

2016 m. gegužės 20 d. raštu Nr. (16)SN-68)S-409 kreiptasi į AB SEB banko administraciją, prašant pateikti nuomonę dėl pareiškėjų skunde išdėstytų aplinkybių bei galimo poreikio didinti Lietuvos Respublikos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo (toliau – Įstatymas) 11 str. 1 d. nustatytus maksimalų metinių pajamų dydžius valstybės paramos prašantiems asmenims.

2016 m. gegužės 20 d. raštu Nr. (16)SN-68)S-410 kreiptasi į AB „Swedbank“ banko administraciją, prašant pateikti nuomonę dėl pareiškėjų skunde išdėstytų aplinkybių bei galimo poreikio didinti Įstatymo 11 str. 1 d. nustatytus maksimalų metinių pajamų dydžius valstybės paramos prašantiems asmenims.

2016 m. gegužės 24 d. lygių galimybių kontrolierės sprendimu Nr. (16)SN-68)S-423 „Dėl skundo tyrimo termino pratęsimo“, vadovaujantis Lietuvos Respublikos moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 22 str., tyrimo terminas pratęstas iki 2016 m. liepos 26 d.

Lygių galimybių kontrolierė

n u s t a t ė:

1. Tarnybai pateiktame skunde nurodoma, jog pareiškėjai yra susituokę. Abu pripažinti nedarbingais. 2015 metais abu pareiškėjai dirbo pagal terminuotas darbo sutartis. Jų bendros metinės šeimos pajamos sudarė 18172 Eur (9712,88 Eur darbo užmokestis, 8459,12 Eur neįgalumo pensija).

Vienam iš pareiškėjų, Įstatyme nustatyta tvarka, Vilniaus miesto savivaldybės administracija yra suteikusi galimybę nuomotis socialinį būstą. Nuomojamas būstas yra senos statybos, dėl to kartu su nuomos ir komunaliniais mokesčiais pareiškėjų išlaidos per mėnesį sudaro apie 170 Eur. Pasikeitus šeiminei padėčiai, pareiškėjai panorė įsigyti nuosavą būstą ir kreipėsi į SĮ „Vilniaus miesto būstas“ (toliau – SĮ) dėl socialinio būsto atsisakymo ir leidimo suteikti lengvatinę paskolą buto pirkimui. Gautame SĮ atsakyme informuojama, jog pareiškėjų prašymo tenkinti negalima, kadangi jų metinės pajamos viršija Įstatymo 11 str. 1 d. 2 p. nustatytą maksimalų pajamų dydį dviem asmenim – 123 valstybės remiamų pajamų (toliau – VRP) dydžius (12546 Eur). Be to nurodoma, jog vienam iš pareiškėjų jau yra suteikta viena iš Įstatyme numatytų lengvatų – teisė nuomotis socialinį būstą.

Pareiškėjai pateikia įrodymus, kad gaunant maksimalias Įstatyme numatytas metines pajamas (12546 Eur) komerciniai bankai jiems suteikia paskolą būsto įsigijimui Vilniuje iki 52983 Eur (AB SEB bankas), 43678 Eur (AB Šiaulių bankas) arba 40000 Eur (AB DNB bankas). Pareiškėjai nurodo, jog įvertinant papildomas sąnaudas (pradinis įnašas, įrengimo darbai ir medžiagos) šeimai gaunančiai tokias pajamas neįmanoma įsigyti pageidaujamo dviejų kambarių buto su ekonomiška šildymo sistema Vilniuje. Pareiškėjų teigimu, Įstatyme nustatytas maksimalių pajamų dydis yra nepagrįstai mažas, dėl to užkerta galimybę neįgaliesiems į būsto kredito kompensaciją (pažeidžia teisę į aprūpinimą būstu). Skunde nurodoma, jog vertinant pareiškėjų prašymą nebuvo vertinamos aplinkybės, jog jie neturi jokio turto, nesiekia įsigyti maksimalios Įstatyme numatytos vertės būsto bei į tai, jog abu asmenys yra pripažinti nedarbingais ir gauna laikinas darbinės pajamas (dirba pagal terminuotas darbo sutartis).

Pareiškėjai pabrėžia, jog neatsižvelgiant į tai, kad Įstatymu nustatytas maksimalių pajamų dydis dviejų asmenų šeimai nepagrįstai mažas, tokiai šeimai Įstatymu garantuojama teisė gauti kredito kompensaciją įsigyjant būstą iki 87000 Eur vertės. Jų teigimu, įžvelgtina akivaizdi maksimalių pajamų dydžio ir leidžiamo įsigyti būsto maksimalios turto vertės disproporcija.

2. 2016 m. gegužės 17 d. raštu Nr. (32.5-31)SD-3210 Socialinės apsaugos ir darbo viceministras paaiškino, jog Įstatyme, kuris įsigaliojo nuo 2015 m. sausio 1 d., vadovaujantis Lietuvos statistikos departamento pateikta statistine informacija apie vartotojų kainų indeksą, kuris 2013 m. gruodžio mėn. palyginti su 2008 m. spalio mėn. (nustatyti vertinamų pajamų ir turto dydžiai), sudarė 111,9. Įstatymo 11 str. įtvirtinti asmens ir šeimos vertinamų pajamų ir turto dydžiai padidinti 11,9 proc. ir minėti dydžiai susieti su VRP dydžiu. Tai reiškia, kad pasikeitus VRP dydžiui, pasikeistų ir asmenų ir šeimų vertinamų pajamų ir turto metiniai dydžiai. 2015 metais, įsigaliojus naujoms Įstatymo nuostatoms, 220 asmenų ir šeimų buvo suteikti valstybės iš dalies kompensuojami būsto kreditai (3,2 karto daugiau negu 2014 metais). Dviejų asmenų šeima, kurioje abu šeimos nariai gauna darbo užmokestį, kuris artimas vidutiniam darbo užmokesčiui šalies ūkyje (2015 m. IV ketv. vidutinis darbo užmokestis per mėnesį neto – 584,8 Eur), gali pretenduoti į paramą būstui įsigyti.

Siekiant tobulinti paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti teisinį reglamentavimą ir sudaryti sąlygas daugiau asmenų ir šeimų pasinaudoti minėtomis paramos formomis, 2016 m. balandžio mėn. Lietuvos Respublikos Seimui svarstyti pateiktas Lietuvos Respublikos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo Nr. XII-1215 2, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 14, 16, 17, 18, 19, 22, 24 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas, kuriame numatyta, kad tikslinės paskirties pajamos, skiriamos konkrečioms būtiniesiems asmenims ar šeimos poreikiams tenkinti, tačiau ne apsirūpinimui būstu, neturėtų įtakos nustatant asmenų teisę į paramą būstui išsinuomoti ar įsigyti. Atsižvelgiant į kitos socialinės paramos - piniginių socialinės paramos - teikimą reguliuojančių teisės aktų nuostatas ir siekiant jų sistemiškumo, Įstatymą siūloma papildyti nuostata, kad, nustatant asmenų teisę į paramą būstui įsigyti ar išsinuomoti, vertinamos pajamos, nurodytos Lietuvos Respublikos piniginių socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo 17 straipsnio 1 dalyje, kuriame, be kita ko, nustatytos pajamų rūšys, kurios turi būti neįskaitomos į vertinamas pajamas: slaugos ar priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinės kompensacijos ir tikslinis priedas, mokamas pagal Lietuvos Respublikos valstybinių šalpos išmokų įstatymą, bei kas mėnesį gaunamos socialinio pobūdžio pajamos: transporto išlaidų kompensacijos neįgaliesiems, būsto šildymo išlaidų, geriamojo vandens išlaidų ir karšto vandens išlaidų kompensacijos. Todėl darytina išvada, kad Įstatymo nuostatos, reglamentuojančios paramą būstui įsigyti, bus maksimaliai adaptuotos asmenims turintiems negalią.

Atkreipiamas dėmesys, kad kredito įstaigos, teikdamos būsto kreditus, vadovaujasi Lietuvos banko valdybos 2011 m. rugsėjo 1 d. nutarimu Nr. 03-144 patvirtintais Atsakingojo skolinimo nuostatais ir, prieš priimdamos sprendimą suteikti kreditą, visokeriopai įvertina kredito gavėjo gebėjimą grąžinti kreditą ir sumokėti visas su juo susijusias įmokas. Vertinami visi objektyviai numanomi reikšmingi veiksniai, atsižvelgiant į kredito gavėjo pateiktą ir kredito įstaigai prieinamą informaciją, galintys turėti įtakos kredito gavėjo mokumui, ypač tokie kaip kredito gavėjo tvarios pajamos, jo kredito istorija, pajamų kitimo (augimo ir mažėjimo) potencialas. Kredito įstaigų vertinimu neįgalumo pensijos (pašalpos) nėra pakankamai tvarios pajamos, dėl jų pripažinimo tvariomis sprendimas priimamas kiekvienu konkrečiu atveju.

Vadovaujantis kredito įstaigų, 2015-2017 metais teikiančių valstybės iš dalies kompensuojamus būsto kreditus, internetinėse svetainėse pateikiamomis būsto kredito skaičiuoklėmis, dviejų asmenų šeimai, kuri neturi kitų finansinių įsipareigojimų ir kurios metinės grynosios pajamos atitinka Įstatyme numatytas metines pajamas (12 546 Eur) „Swedbank“ AB gali suteikti iki 69 300 Eur būsto kreditą, AB SEB bankas - 78 536 Eur būsto kreditą. UAB „OBER-HAUS“ duomenimis 2016 metų balandžio mėn. parduodamų būstų vidutinė kvadratinio metro kaina Vilniaus mieste buvo 1 352 Eur. Daroma išvada, kad dviejų asmenų šeima už suteikiamą valstybės iš dalies kompensuojamą būsto kreditą gali įsigyti iki 50 kv. metrų butą Vilniaus miesto gyvenamajame rajone.

Taip pat atkreipiamas pareiškėjų dėmesys, kad Įstatymo 12 straipsnio 6 dalies 2 punkte yra nustatyta didžiausia valstybės iš dalies kompensuojamo būsto kredito suma, kurią gali gauti šeima (nepriklausomai nuo jos dydžio). Tačiau, kaip aukščiau paminėta, šeimai suteikiamo kredito dydis priklauso nuo Atsakingojo skolinimo nuostatuose įtvirtintų nuostatų. Vadovaujantis kredito įstaigų internetinėse svetainėse pateiktomis būsto kredito skaičiuoklėmis, keturių asmenų šeimai, kuri neturi kitų finansinių įsipareigojimų ir kurios metinės grynosios pajamos atitinka Įstatyme nustatytas metines pajamas (15 096 Eur), gali būti suteiktas 87 000 Eur (maksimalus Įstatyme nustatytas) valstybės iš dalies kompensuojamas būsto kreditas.

3. 2016 m. birželio 3 d. raštu Nr. 02.08.04-9025 AB SEB banko administracija informavo, jog įvertinus Įstatymo 11 str. nustatytą maksimalių pajamų dydį, atsižvelgus į atsakingo skolinimo nuostatų reikalavimus bei galimą poreikį jį (maksimalių pajamų dydį) didinti, AB SEB bankas neprieštarautų, jei Įstatymas būtų pakeistas ar papildytas, padidinant galimybę asmenims ir šeimoms gauti valstybės paramą.

4. 2016 m. birželio 7 d. raštu Nr. SR/16-15070 „Swedbank“ AB banko administracija informavo, jog penktadalis visų „Swedbank“ AB 2003 - 2015 metais išduotų valstybės iš dalies kompensuojamų būsto kreditų buvo skirti būstui Vilniaus m. įsigyti. Panaši tendencija stebima ir pastaraisiais metais.

Maksimali valstybės iš dalies kompensuojamo būsto kredito suma yra 87 000 Eur, tad asmenys, atitinkantys kriterijus aukščiau nurodytam kreditui gauti, gali įsigyti net ir naujos statybos būstą Vilniuje.

Klientų galimybes gauti valstybės iš dalies kompensuojamą būsto kreditą riboja Įstatyme numatytas maksimalus pajamų dydis bei nustatyti atsakingo skolinimo principai pagal kuriuos bankas privalo atsakingai vertinti kliento kreditingumą. Kreditingumo vertinimui banke yra naudojami įvairiausi kriterijai ir taisyklės, kurios užtikrina minėtų principų laikymąsi ir saugų skolinimą (įvairūs rodikliai, reikalavimas minimalioms pajamoms ir t.t.).

Atsižvelgiant į Atsakingojo skolinimo nuostatus, klientai privalo sukaupti pradinį įnašą, ne mažesnę nei 15 proc. kainos arba rinkos vertės (priklausomai, kuri iš jų mažesnė). Atlikus teisės aktų pakeitimus, nuo 2015 m. valstybės iš dalies kompensuojamo kredito atveju pradinio įnašo suma gali būti sumažinta subsidijos suma, kas sudarė palankesnes sąlygas asmenims (šeimoms) pasinaudoti parama.

Atkreipiamas dėmesys, kad ir prie dabar Įstatyme nurodytų maksimalių metinių pajamų dydžių, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos skiriami limitai valstybės iš dalies kompensuojamų būsto kreditų suteikimui yra praktiškai pilnai panaudojami. Tad padidinus aukščiau nurodytą pajamų dydį, būtų praplėstas parama galinčių pasinaudoti asmenų (šeimų) ratas, ko pasėkoje turėtų būti padidintas ir limitas, skirtas valstybės iš dalies kompensuojamų kreditų teikimui.

Lygių galimybių kontrolierė

k o n s t a t u o j a:

1. Tyrimo metu buvo nustatoma, ar pareiškėjai dėl negalios nėra diskriminuojami skiriant valstybės paramą būsto įsigijimui, tai yra, buvo nustatoma, ar nepažeidžia Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos (toliau – Konvencija) 28 str. 1 d. ir 2 d. d) p. bei Lygių galimybių įstatymo 8 str. 1 p. reikalavimų.

2. Konvencijos 28 str. 1 d. ir 2 d. d) p. įtvirtinta, jog šios Konvencijos šalys, pripažįsta neįgaliųjų teisę į pakankamą gyvenimo lygį sau ir savo šeimos nariams, įskaitant pakankamą maistą, aprangą ir būstą, ir į nuolatinį gyvenimo sąlygų gerinimą ir imasi atitinkamų veiksmų, kad užtikrintų ir skatintų šios teisės įgyvendinimą nediskriminuojant dėl neįgalumo; imasi atitinkamų priemonių, kad užtikrintų ir skatintų šios teisės įgyvendinimą, užtikrina neįgaliųjų galimybę dalyvauti valstybės aprūpinimo būstu programose.

3. Lygių galimybių įstatymo 5 str. 1 p. numatyta, jog įgyvendindamas lygias galimybes, prekių pardavėjas, gamintojas ar paslaugų teikėjas, nepaisydamas lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos, privalo visiems vartotojams sudaryti vienodas sąlygas gauti tokius pačius gaminius, prekes ir paslaugas, įskaitant aprūpinimą būstu, bei taikyti vienodas apmokėjimo sąlygas ir garantijas už tokius pačius ir vienodos vertės gaminius, prekes ir paslaugas.

4. Tyrimo metu nustatyta, jog Įstatyme, kuris įsigaliojo 2015 m. sausio 1 d., nustatyta, jog parama būstui įsigyti teikiama valstybės iš dalies kompensuojamų būsto kreditų gavėjams teikiant subsidijas valstybės iš dalies kompensuojamo būsto kredito daliai apmokėti. Teisę į šią Įstatyme numatytos paramos rūšį turi likę be tėvų globos (rūpybos) asmenys, iki jiems sukanka 35 metai, ar jų šeimos, taip pat šeimos, auginančios tris ar daugiau vaikų (įvaikių), neįgalieji arba šeimos, kuriose yra neįgaliųjų. Pagal Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo 2 str. 8 d., neįgalusis – asmuo, kuriam šio Įstatymo nustatyta tvarka nustatytas neįgalumo lygis arba 55 procentų ir mažesnis darbingumo lygis, arba specialiųjų poreikių lygis. Darbingumo lygis, tai asmens pajėgumas įgyvendinti anksčiau įgytą profesinę kompetenciją ar įgyti naują profesinę kompetenciją arba atlikti mažesnės profesinės kompetencijos reikalaujančius darbus. Pagal Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo 20 str., asmenys su negalia nuo 18 metų iki senatvės pensijos amžiaus, pripažįstami ribotai darbingais (30–55 procentų darbingumas) arba nedarbingais (0–25 procentų darbingumas). Konstatuotina, jog įstatymo leidėjas nustatydamas neįgaliesiems dvejus asmens darbingumo lygmenis, *inter alia* diferencijuoja ir šių asmenų galimybes (pajėgumus) realizuoti save darbo rinkoje bei gauti iš to pajamas. Įvairiuose teisės aktuose, reglamentuojančiuose paramą (lengvatų teikimą) riboto darbingumo asmenims ir taip kompensuojant jiems su darbingumo netekimu susijusį pajamų netekimą, parama diferencijuojama, atsižvelgiant į netekto darbingumo procentą (Lietuvos Respublikos užimtumo rėmimo įstatymas, Lietuvos Respublikos transporto lengvatų įstatymas ir kt.).

Pažymėtina, jog pagal Įstatymo nuostatas parama jos gavėjams teikiama, jeigu jie atitinka visus Įstatyme numatytus reikalavimus. Vienas iš paramos gavėjams būtinų reikalavimų numatytas Įstatymo 11 str. 1 d. – maksimalios asmens arba šeimos grynosios metinės pajamos, kurias viršijus parama neteikiama. Pabrėžtina, kad maksimalių metinių grynujų pajamų reikalavimas taikomas vienodai visoms Įstatyme numatytoms paramos gavėjų grupėms, neatsižvelgiant į jų galimybių dirbti, ir taip gauti papildomas pajamas, skirtumas.

5. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas yra nagrinėjęs asmens (šeimos), siekiančio valstybės paramos, maksimalių pajamų dydžio nustatymo, kaip vieno iš kriterijų šios paramos skyrimui, teisėtumo klausimą¹. Nagrinėjant šį klausimą, Konstitucinis Teismas pažymėjo, jog pilietinėje visuomenėje solidarumo principas nepaneigia asmeninės atsakomybės už savo likimą, todėl socialinės apsaugos teisinis reguliavimas turi būti toks, kad būtų sudarytos prielaidos ir paskatos kiekvienam visuomenės nariui pačiam pasirūpinti savo gerove, o ne pasikliauti vien valstybės laiduojama socialine apsauga (*inter alia* 2002 m. lapkričio 25 d., 2009 m. rugsėjo 2 d., 2014 m. liepos 3 d. nutarimai); socialinė parama neturi sudaryti prielaidų asmeniui pačiam nesiekti gauti didesnių pajamų, savo pastangomis neieškoti galimybių užtikrinti sau ir savo šeimai žmogaus orumą atitinkančias gyvenimo sąlygas, ji neturi virsti privilegija (*inter alia* 2009 m. rugsėjo 2 d., 2014 m. liepos 3 d. nutarimai); abipusės asmens ir visuomenės atsakomybės pripažinimas yra svarbus užtikrinant socialinę darną, laiduojant asmens laisvę ir galimybę apsisaugoti nuo sunkumų, kurių žmogus vienas nepajėgtų įveikti (*inter alia* 1997 m. kovo 12 d., 2012 m. vasario 6 d., 2012 m. vasario 27 d. nutarimai). Taigi pagal Konstituciją įstatymų leidėjui kyla pareiga įstatymu nustatyti tokius socialinės paramos teikimo pagrindus ir sąlygas, socialinės paramos rūšis ir dydžius, kad būtų sudarytos prielaidos ir paskatos kiekvienam visuomenės nariui pagal išgales stengtis pirmiausia pačiam pasirūpinti savo ir savo šeimos gerove, prisidėti prie visos visuomenės gerovės (2013 m. vasario 7 d. nutarimas). Pabrėžiama, pagal Lietuvos Respublikos valstybės paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti ir daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatymą, nustatant asmens (jo šeimos) gautų pajamų maksimalius dydžius, kuriuos viršijus valstybės parama būstui išsinuomoti neskiriama, būtina atsižvelgti kad šių pajamų pakaktų minimalius socialiai priimtinius asmens (šeimos) poreikius atitinkančiam būstui išsinuomoti. Pažymima, jog Lietuvos Respublikos Konstitucijos 21 straipsnyje įtvirtinta valstybės priedermė saugoti ir ginti žmogaus orumą, konstitucinis teisinės valstybės principas (*inter alia* konstituciniai teisingumo, proporcingumo reikalavimai), lemia tai, kad paramos teikimas (aprūpinant būstu) neturėtų būti nutraukiamas, jeigu asmuo (šeima) negali apsirūpinti kitu bent minimalius socialiai priimtinius jo (jos) poreikius atitinkančiu būstu. Taikant analogiją, darytina prielaida, jog nustatant maksimalių pajamų dydį asmeniui (šeimai), siekiančiam valstybės paramos įsigyjant būstą, turėtų būti

---

¹ Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2015 m. gegužės 26 d. nutarimas Nr. KT16-N10/2015.

vertinama, ar šių pajamų pakaktų minimalius socialiai priimtinus asmens (šeimos) poreikius atitinkančiam būstui įsigyti.

6. Tyrimo metu nustatyta, jog:

6.1. Įstatyme, kuris įsigaliojo 2015 m. sausio 1 d., nustatyta, jog parama būstui įsigyti teikiama valstybės iš dalies kompensuojamų būsto kreditų gavėjams teikiant subsidijas valstybės iš dalies kompensuojamo būsto kredito daliai apmokėti. Teisę į šią Įstatyme numatytos paramos rūšį turi likę be tėvų globos (rūpybos) asmenys, iki jiems sukanka 35 metai, ar jų šeimos, taip pat šeimos, auginančios tris ar daugiau vaikų (įvaikių), neįgalieji arba šeimos, kuriose yra neįgaliųjų. Parama jos gavėjams teikiama, jeigu jie atitinka visus Įstatyme numatytus reikalavimus. Vienas iš paramos gavėjams būtinų reikalavimų numatytas Įstatymo 11 str. 1 d. – maksimalios asmens arba šeimos grynosios metinės pajamos, kurias viršijus parama neteikiama. Pareiškėjų šeimai, pagal Įstatymo 11 str. 1 d. 2 p., taikytina 123 VRP dydžio maksimalių šeimos grynujų metinių pajamų riba. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. rugsėjo 10 d. nutarimu Nr. 923 „Dėl valstybės remiamų pajamų dydžio patvirtinimo“, patvirtintas VRP dydis – 102 Eur. Pabrėžtina, jog VRP dydis nekito nuo 2008 m. rugpjūčio 1 dienos.

Kadangi 2015 metais pareiškėjų šeimos grynosios pajamos sudarė 18172 Eur, pareiškėjai neįgijo teisės į paramą būstui įsigyti, teikiant subsidijas valstybės iš dalies kompensuojamo būsto kredito daliai apmokėti.

6.2. Nekilnojamojo turto skelbimų interneto tinklalapyje www.aruodas.lt duomenimis, nuo 2013 m. gruodžio mėnesio iki 2016 m. liepos mėnesio Vilniaus mieste parduodamų butų vidutinė vieno kvadratinio metro kaina kilo 15,59 proc. 2016 m. liepos mėnesį Vilniaus mieste parduodamų butų vidutinė vieno kvadratinio metro kaina sudarė 1653,95 Eur.

Įvertinus pareiškėjų finansinių išpareigojimų dydį, šeimai gaunančiai Įstatymo 11 str. 1 d. 2 p. numatytas maksimalias metines grynąsias pajamas (12546 Eur), AB SEB bankas preliminariais duomenimis galėtų suteikti 52983 Eur dydžio paskolą būsto įsigijimui. Darytina prielaida, kad tokia šeima galėtų įsigyti 32 kvadratinų metrų ploto vidutinės vertės butą Vilniuje.

Tarnyba sutinka su Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos išsakytu nuogastavimu, jog kredito įstaigų vertinimu neįgalumo pensijos (pašalpos) nėra pakankamai tvarios pajamos ir dėl jų pripažinimo tvariomis sprendimas priimamas kiekvienu konkrečiu atveju. Be to, pareiškėjai yra pripažinti nedarbingais, ir jų su darbo santykiais susijusių pajamų tvarumas irgi gali būti vertinamas skirtingai.

6.3. Konstitucinis Teismas konstatavo, jog nustatant asmens (jo šeimos) gautų pajamų maksimalius dydžius, kuriuos viršijus valstybės parama būstui išsinuomoti neskiriama, būtina atsižvelgti kad šių pajamų pakaktų minimalius socialiai priimtinus asmens (šeimos) poreikius atitinkančiam būstui išsinuomoti. Taikant analogiją, darytina prielaida, jog nustatant maksimalių pajamų dydį asmeniui (šeimai), siekiančiam

valstybės paramos įsigyjant būstą, turėtų būti vertinama, ar šių pajamų pakaktų minimalius socialiai priimtinus asmens (šeimoms) poreikius atitinkančiam būstui įsigyti.

Tyrimo metu nustatyta, jog skiriant valstybės paramą būsto įsigijimui, pareiškėjai dėl negalios diskriminuojami nebuvo, tai yra, Konvencijos 28 str. 1 d. ir 2 d. d) p. bei Lygių galimybių įstatymo 8 str. 1 p. reikalavimai nebuvo pažeisti.

Pagal Lygių galimybių įstatymo 10 str., lygių galimybių pažeidimu laikomas šiame įstatyme nustatytų pareigų nevykdymas ar netinkamas jų vykdymas ir draudimų nesilaikymas.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, vadovaudamasi Lygių galimybių įstatymo 14 straipsniu, 15 straipsniu bei Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 24 straipsnio 4 punktu,

Lygių galimybių kontrolierė

n u s p r e n d ž i a:

1. Nutraukti skundo Nr. (16)SN-68 tyrimą, nepasitvirtinus jame nurodytam pažeidimui.
2. Su sprendimu supažindinti pareiškėjus, Socialinės apsaugos ir darbo ministeriją.

Sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Lygių galimybių kontrolierė

Agneta Lobačevskytė